

Hr Karel Tölp vallavanem Tahkuranna Vallavalitsus tahkuranna@tahkuranna.ee Teie 11.10.2011 nr 15-14.3/1014

Õiguskantsler 18.10.2011 nr 7-8/111211/1105111

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks

Lugupeetud härra vallavanem

Tänan Teid ja Teie ametnikke koostöö eest kontrollkäigu ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

Kontrollkäik Tahkuranna Vallavalitsusse toimus 16.09.2011. Soovisin kontrollkäigu raames saada ülevaadet, kas ja kuidas järgib Tahkuranna Vallavalitsus isikute pöördumistele vastamisel põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava. Ülevaate saamiseks tutvusid minu nõunikud dokumentide loetelu alusel valitud Tahkuranna Vallavalitsuse 2011. a asjaajamistoimikutega ning dokumendihaldussüsteemiga.

Tutvunud menetluse aluseks olnud asjaolude ja asjakohaste õigusaktidega, asun seisukohale, et Tahkuranna Vallavalitsus ei ole mitmetel kontrollitud juhtudel isikute pöördumiste menetlemisel järginud põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtet ning hea halduse tava.

Eelnevast tulenevalt soovitan Teil korraldada vallavalitsuses ametnike teadlikkuse tõstmine seoses isikute pöördumiste menetlemisega, kasutades selleks ringkirja, koolitust või muid vallavanema hinnangul sobivaid meetmeid. Tuginedes õiguskantsleri seaduse § 35² lõikele 1, palun Teil mulle vastata, kuidas Te soovitusi täitsite, hiljemalt 30 päeva jooksul arvates käesoleva kirja saamisest.

Järgnevalt selgitan Teile, kuidas viidatud seisukohale jõudsin. Esmalt selgitan lühidalt isiku pöördumisele vastamise põhimõtteid ja seejärel juhin Teie tähelepanu kontrollkäigu raames tuvastatud puudustele.

1. Isiku õigus saada vastuseid oma pöördumistele tuleneb juba PS §-s 14 sätestatud õigusest menetlusele. Selle üheks osaks on isiku õigus heale haldusele. Haldusmenetlus peab olema õiglane ning vastama hea halduse põhimõttele, et tagada isiku õiguste tõhus kaitse. Isikute

¹ RKPJKo 17.02.2003, nr 3-4-1-1-03, punktid 12 ja 16: "Kuigi PS § 14 on sõnastatud objektiivselt, tulenevad sellest sättest ka subjektiivsed õigused, sh üldine põhiõigus korraldusele ja menetlusele [...] Euroopa õigusruumis tunnustatud põhimõtete analüüs viib järeldusele, et PS-st tuleneb isiku õigus heale haldusele, mis on üks põhiõigustest."

pöördumistele õigeaegne ja korrektne vastamine on põhiõiguse menetlusele tagamise lähtekoht.² Seejuures peab tulenevalt haldustegevuses kehtivast uurimispõhimõttest ametnik isikult pöördumise saamisel selgitama välja isiku tegeliku tahte³, tõlgendama seda heauskselt ning sõltumata sellest, kuidas isik on oma pöördumise pealkirjastanud (märgukiri, avaldus, kaebus, taotlus, teabenõue vms), lahendama selle pöördumise sisu ja isiku tahet arvestades ning seaduses ette nähtud menetluskorda järgides. Isiku pöördumised võib jätta käiguta või loobuda kirjalikust vastusest üksnes seaduses sätestatud juhtudel.

2. PS § 46 sätestab, et igaühel on õigus pöörduda märgukirjade ja avaldustega riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja nende ametiisikute poole. Vastamise korra sätestab PS § 46 lause 2 järgi seadus. Sisuliselt tuleneb põhiseaduse sellest sättest igaühe õigus saada oma pöördumisele vastus.⁴

I Pöördumiste mittetähtaegne menetlemine

- 3. Kontrollimisel tuvastati, et mõnedele pöördumistele ei ole vallavalitsus vastanud õigusaktides sätestatud tähtaja jooksul. Näiteks võib tuua järgmised pöördumised:
 - 1) R. L. 02.05.2011 pöördumine seoses heina niitmise ja naabri tegevusega. Vallavalitsus vastas 30.09.2011.a kiri nr 11-1.1/485;
 - 2) M. K. 06.06.2011 pöördumine seoses õuemaa kastmise vee puudumisega. Vallavalitsus vastas 26.09.2011.a kiri nr 8-3/611.
- 4. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamist reguleerib märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadus (edaspidi MSVS). Avaliku võimu organ on kohustatud oma ülesandeid täites pidama kinni õigusaktides ettenähtud tähtaegadest (vt nt HMS § 5 lg 4). Sätestatud tähtaegadest ja kodanike teavitamiskohustustest kinnipidamine on üks osa hea halduse tavast, millest avaliku võimu organ peab oma tegevuses lähtuma. Olukorras, mil isiku pöördumises sisalduvate küsimustega tegelemine on aeganõudev, on mõistlik anda isikule siiski mingit tagasisidet, et isik oleks teadlik, et tema pöördumine on ametnikuni jõudnud ning sellega tegeletakse esimesel võimalusel. MSVS §-ga 6 on pandud kohustus vastata isiku märgukirjale või selgitustaotlusele reeglina hiljemalt 30 päeva jooksul ning üksnes erandjuhul võib pöördumise adressaat pikendada vastamise tähtaega kuni kahe kuuni, kuid sellisel juhul tuleb adressaadil avaldajat vastuse viibimisest ja viibimise põhjustest informeerida (MSVS § 6).

Tegelikkuses tuleb isiku pöördumisele vastata viivitamata. Tegemist on hea halduse tava põhimõtte ühe väljendusega, mille kohaselt peaks avalik võim tegutsema mõistliku aja jooksul võimalikult kiiresti. Õigusaktides sätestatud tähtajad on üksnes orientiiriks, kusjuures tähtpäeva (s.o tähtaja lõppu) ei tule ametnikul n-ö ära oodata. Nii võib mõistliku aja jooksul tegutsemise põhimõte nõuda konkreetsel juhul tegutsemist ka kiiremini, kui õigusaktis sätestatud⁵.

Seega, juhul kui õigusaktid näevad ette haldusmenetluse teostamise kindla tähtaja, tuleb haldusmenetluse teostamisel lähtuda eelkõige konkreetse asja keerukusest, tegutseda viivitamatult ning jäädes õigusaktides esitatud tähtaja raamesse.

³ Isiku tegeliku tahte väljaselgitamist on Riigikohus korduvalt rõhutanud näiteks haldusmenetluse kontekstis: RKHKm 04.04.2003, nr 3-3-1-32-03, p 16; RKHKo 14.01.2004, 3-3-1-82-03, p 13; 23.10.2003, nr 3-3-1-57-03, p 24; 11.01.2006, nr 3-3-1-75-05, p 16.

² Vt RKHKo 19.04.2010 nr 3-3-1-4-10, p 12.

⁴ O. Kask. Kommentaar §-le 46. - Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Teine, täiendatud väljaanne, Tallinn, 2008. Kommentaar §-le 46, komm 3.

⁵ Vt nt RKHKo 10.03.2005, nr 3-3-1-2-05, p 14; hea halduse tava ja mõistliku aja jooksul tegutsemise seoste kohta ka nt 25.10.2004, nr 3-3-1-47-04, p 18; 29.03.2006, nr 3-3-1-81-05, p 8; 11.12.2006, nr 3-3-1-61-06, p 20.

5. Olen seisukohal, et vallavalitsus ei pidanud ülaltoodud pöördumiste puhul kinni õigusaktides sätestatud tähtaegadest ja seega tuleb vallavalitsuse tegevust pidada õigusvastaseks.

II Haldusmenetluse reeglite mittejärgimine

- 6. Kontrollimisel selgus, et isiku taotluse rahuldamata jätmisel teavitab vallavalitsus isikut kas vastuvõetud korralduse, milles puudub vaidlustamisviide, edastamisega või koostab vastutav ametnik eitava kirja.
- 7. Osundasin juba eelpool, et PS §-st 14 tuleneb igaühe õigus korraldusele ja menetlusele ning selle üheks osaks on isiku õigus heale haldusele. Olulisemad hea halduse põhimõtted on koondatud haldusmenetluse seadusesse (edaspidi HMS).

Haldusmenetluse seadus sätestab haldusmenetluse teostamise üldise korralduse ja nõuded haldusorgani tegevusele menetluse teostamisel ning menetlusosaliste õigused: õigus olla ära kuulatud ja esitada vastuväiteid, õigus saada selgitusi jms.

Haldusakti andmise menetlus lõpeb HMS § 43 lg 1 punktide 1–4 järgi haldusakti teatavakstegemisega, taotleja poolt taotluse tagasivõtmisega, haldusorgani poolt taotluse läbi vaatamata jätmisega või haldusakti adressaadi surma või lõppemise korral, kui haldusakt on seotud adressaadi isikuga. Seejuures kui taotletud haldusakt otsustatakse jätta andmata, antakse selle kohta nähtuvalt HMS § 43 lõike 2 esimesele lausele haldusakt. Haldusakt antakse kirjalikus vormis, kui seaduse või määrusega ei ole sätestatud teisiti (HMS § 55 lg 2).

Vastavalt HMS 54 lõikele 1 on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele. HMS § 56 lõike 1 esimese lause järgi peab kirjalik haldusakt ja soodustava haldusakti andmisest keeldumine olema kirjalikult põhjendatud. Sama lõike teise lause kohaselt esitatakse haldusakti põhjendus haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud. Seejuures HMS § 56 lõikest 2 nähtuvalt tuleb haldusakti põhjenduses märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus.

Peatudes haldusakti põhjendamiskohustuse eesmärkidel, siis võib neist välja tuua kolm peamist, mille olemasolu on kinnitanud oma lahenditega ka Riigikohus:

- 1) haldusorgani poolt sisult võimalikult õige ning õiglase otsuse tegemine;⁶
- 2) isikule võimaluse andmine haldusorgani argumentidega nõustumiseks või mittenõustumiseks, et isik saaks hinnata oma õiguslikku positsiooni ning vajadusel pöörduda oma õiguste kaitseks kohtusse;⁷
- 3) kohtul akti õiguspärasuse üle kontrolli teostamise aitamine.⁸

⁷ A. Aedmaa. Haldusakti põhjendamise kohustus. - Juridica 2001, lk 531; RKHKo 30.05.1997 nr 3-3-1-14-97, p 2; RKHKo 07.11.1997 nr 3-3-1-30-97, p 2; RKHKo 22.05.2000 nr 3-3-1-14-00, p 5; RKHKo 28.10.2003 nr 3-3-1-66-03, p 18.

⁶ RKHKo 27.02.2007 nr 3-3-1-93-06, p 13.

⁸ A. Aedmaa. Haldusakti põhjendamise kohustus. - Juridica 2001, lk 531; RKHKo 10.11.1995 nr III-3/1-35/95; RKHKo 30.05.1997 nr 3-3-1-14-97, p 2; RKHKo 22.05.2000 nr 3-3-1-14-00, p 5; RKHKo 17.05.2005 nr 3-3-1-16-05, p 17; RKHKo 27.02.2007 nr 3-3-1-93-06, p 13; RKHKo 30.05.1997 nr 3-3-1-14-97, p 2; RKHKo 22.05.2000 nr 3-3-1-14-00, p 5; RKHKo 14.10.2003 nr 3-3-1-54-03, p 36; RKHKo 28.10.2003 nr 3-3-1-66-03, p 18; RKHKo 04.05.2006 nr 3-3-1-28-06, p 9.

Teisisõnu realiseeritakse põhjendamiskohustusega täpsemini HMS § 1 lõikes 1 sätestatud haldusmenetluse seaduse eesmärki – ühtlase, isiku osalust ja kohtulikku kontrolli võimaldava haldusmenetlusega isiku õiguste kaitse tagamine.

Selleks, et oleks võimalik haldusakti õiguspärasuse üle kontrolli teostada, on kõigepealt vaja isikut teavitada võimalusest, et haldusorgani tegevuse seaduslikkust saab üldse kontrollida. Halduse tegevuse seaduslikkuse üle kontrolli teostamise ja isiku õiguste ja vabaduste tõhusa kaitse seisukohalt on seetõttu oluline haldusaktis märkida ära ka akti vaidlustamisvõimalused. Nimelt suurendab haldusakti vaidlustamise võimalus kui selline haldusmenetluse seaduslikkust, selle võimaluse tagamine aga on vajalik selleks, et asi oleks lahendatud igakülgselt ning täielikult. Vaidlustamisviite haldusaktis märkimine on üks haldusmenetluse üldpõhimõtetest, aga ka PS §-st 15 tulenev nõue. Seetõttu näebki HMS § 57 lõige 1 ette, et haldusaktis peab olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta. Asjaomase nõude sisuks on isikule anda teada, et tal on õigus antud haldusakti vaidlustada ning kuidas ta seda teha saab, sh millise instantsi poole tuleb tal selleks pöörduda. Kuna vaidlustamisviide on informatiivse tähendusega ning selles sisalduva teabe põhjal võib isik astuda samme haldusakti vaidlustamiseks, peab seaduslikkuse põhimõttest tulenevalt viites sisalduv teave olema õige ning arusaadav.

Selleks, et isik saaks teada teda puudutava haldusakti andmisest, tuleb see talle esmalt teha teatavaks. Teatavakstegemine on vajalik ka selleks, et haldusakt hakkaks kehtima. Nimelt sätestab HMS § 60 lõige 1, et õiguslikke tagajärgi loob ja täitmiseks on kohustuslik ainult kehtiv haldusakt. HMS § 61 lg 1 lause 1 järgi kehtib aga haldusakt adressaadile teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest alates, kui haldusaktis ei ole ette nähtud hilisemat kehtima hakkamist.

Isikule saab haldusakti teha teatavaks, kas vabas vormis või kättetoimetamise teel. HMS § 62 lõikest 1 tulenevalt tehakse haldusakt menetlusosalisele teatavaks vabas vormis, kui seaduses või määruses ei ole sätestatud teisiti. Vabas vormis saab haldusakti teha teatavaks suuliselt, elektrooniliselt või kirjalikult. Isikule sellises vormis haldusakti teatavakstegemisel tuleb teates esitada vähemalt selle adressaat, akti andja rekvisiidid, akti resolutsioon (mida lõpuks otsustati), haldusakti andmise põhjendused või viidet menetlusosalise jaoks kättesaadavale dokumendile, kus haldusakti põhjendus on esitatud. Vastavalt HMS § 62 lõigetele 2 ja 5 tuleb haldusakt teha teatavaks kättetoimetamise teel, kui:

- 1) isiku õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse haldusaktiga täiendavaid kohustusi;
- 2) isiku kahjuks tunnistatakse kehtetuks või muudetakse varasem haldusakt;
- 3) isiku taotlus haldusakti andmiseks jäetakse rahuldamata, sh olukorras, kus isiku taotlus rahuldatakse osaliselt.

Haldusakti kättetoimetamine tähendab haldusakti originaali või selle ametlikult kinnitatud ärakirja isikuni toimetamist. HMS § 62 lõike 2 punkti 1 järgi tehakse isikule, kelle õigusi haldusaktiga piiratakse või kellele pannakse haldusaktiga täiendavaid kohustusi, haldusakt teatavaks kättetoimetamisega HMS 1. peatüki 7. jaos sätestatud korras. Viidatud jaos asetsev HMS § 25 lõige 1 näeb üldnormina haldusakti kättetoimetamise viisidena ette postiga (eelduslikult tähendab tähtkirja edastamist) või elektrooniliselt kättetoimetamise (eelduseks isiku nõusolek) ning kättetoimetamise dokumendi väljastanud haldusorgani poolt. Üldreegli kohaselt otsustab

⁹ Haldusmenetluse seaduse eelnõu seletuskiri seisuga 06.06.2001, nr 456 SE I, kättesaadav arvutivõrgus: http://www.riigikogu.ee

¹⁰ A. Aedmaa. Haldusakti põhjendamise kohustus. - Juridica 2001, lk 530.

¹¹ RKHKm 09.05.2007 nr 3-3-1-23-07, p 13.

¹² I. Pilving. Teate sisu. - A. Aedmaa jt. Haldusmenetluse käsiraamat. Tartu 2004, lk 312.

sobivaima viisi üle haldusorgan, kui seaduses või määruses pole sätestatud mõnda kindlat kättetoimetamise viisi või haldusakti adressaat pole ise valinud mõnda viisi. Asjaomase otsuse langetamisel tuleb haldusorganil järgida eesmärgipärasust, mistõttu tuleb haldusakt toimetada isikule kätte temale kõige kättesaadavamal viisil. Siin tuleb aga arvestada ka Riigikohtu halduskolleegiumi vastavasisulise lahendiga, mille järgi peavad posti teel kättetoimetamise võimaluse välistamiseks olema erilised põhjused.¹³

8. Seega, haldusmenetlus lõpeb haldusakti korrektselt teatavakstegemisega. Haldusakti sisulisele ja vormilisele õiguspärasusele on võimalik lõplikku hinnangut anda vaid haldusakti põhjal, mitte haldusorgani selgitava kirja põhjal. Olen seisukohal, et eelpool kirjeldatud senise halduspraktikaga seab Tahkuranna Vallavalitsus ohtu isikute põhiõigused ja –vabadused ning ei järgi hea halduse tava. Seetõttu soovitan edaspidiselt vallavalitsusel kaaluda iga isiku suhtes eraldi haldusakti andmist, kui antav haldusakt on keelduv või osaliselt keelduv ning teha isikule haldusakt ka korrektselt teatavaks.

III Puudused dokumendiregistris

9. Käesoleval ajal ei ole Tahkuranna Vallavalitsuse dokumendiregistri kaudu tagatud juurdepääs juurdepääsupiiranguta elektroonilistele dokumentidele.

10. Avaliku võimu valduses olevale informatsioonile juurdepääsu võimaldamist käsitlevad PS § 44 lõiked 1 ja 2. Need sätted näevad ette, et igaühel on õigus vabalt saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni ning kõik riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud on kohustatud seaduses sätestatud korras andma Eesti kodanikule tema nõudel informatsiooni oma tegevuse kohta, välja arvatud andmed, mille väljaandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed. Avalikule teabele juurdepääsu reguleerib täpsemalt avaliku teabe seadus (edaspidi AvTS).

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (AvTS § 3 lg 1). AvTS § 11 lõike 1 järgi on asutuse dokumendiregister digitaalselt peetav andmekogu, mida asutusse saabunud ja asutuses koostatud dokumentide registreerimiseks ja neile juurdepääsu tagamiseks peab riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus või avalik-õiguslik juriidiline isik. Dokumendiregistri üks funktsioone on ka võimaldada dokumentidele juurdepääsu.

Juba 01.01.2009 jõustus avaliku teabe seaduse muudatus, mille kohaselt ei pea enam dokumendiregistris sisalduvate dokumentide väljanõudmiseks esitama teabenõuet, vaid dokumendid tuleb teha kättesaadavaks elektrooniliselt nii, et need asuvad huvitatud isikust ühe kliki kaugusel. Nimelt AvTS § 12 lg 4¹ sätestab, et dokumendiregistris registreeritud ja asutuse dokumendihaldussüsteemis sisalduvatele elektroonilistele dokumentidele, millele ei ole juurdepääsupiirangut kehtestatud, tagatakse juurdepääs dokumendiregistri kaudu, välja arvatud dokumentidele, mis avaldatakse Riigi Teatajas. Eraelu kaitset arvesse võttes on kehtestatud erand isikuandmete kaitsega seoses: "Dokumendiregistris ei avalikustata isikuandmeid sisaldavaid dokumente, kui avaldamise kohustus ei tulene seadusest." (AvTS § 12 lg 4²). Samuti tuleb märkida, et juurdepääsupiirangute seadmisel tuleb lähtuda eelkõige AvTS 5. peatükist ja juurdepääsupiirangu korral tuleb näidata ka piirangu kehtestamise õiguslik alus (viide AvTS-i normile).

¹³ RKHKm 03.03.2004 nr 3-3-1-10-04, p 12.

¹⁴ Vt RKHKo 10.01.2007 nr 3-3-1-85-06, p 9.

11. Soovitan Tahkuranna Vallavalitsusel võtta kiiremas korras kasutusele meetmed, et dokumendiregister võimaldaks ligipääsu ka juurdepääsupiiranguteta elektroonilistele dokumentidele.

IV Puudused andmekaitses

- 12. Kontrollimisel ilmnes, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud dokumentidel puudus märge, et tegemist on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega.
- 13. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) 4. peatükis sätestatud isikuandmete töötlemise nõuded kehtivad kõigi isikuandmete töötlemisetappide kohta. Isikuandmete töötlemine on iga isikuandmetega tehtav toiming, sealhulgas isikuandmete kogumine, salvestamine, korrastamine, säilitamine, muutmine ja avalikustamine, juurdepääsu võimaldamine isikuandmetele, päringute teostamine ja väljavõtete tegemine, isikuandmete kasutamine, edastamine, ristkasutamine, ühendamine, sulgemine, kustutamine või hävitamine, või mitu eelnimetatud toimingut, sõltumata toimingute teostamise viisist ja kasutatavatest vahenditest. Isikuandmete töötlejal tuleb kasutusele võtta muuhulgas füüsilised, infotehnilised ja organisatsioonilised turvameetmed, takistamaks kõrvaliste isikute ligipääsu isikuandmetele ning kaitsmaks isikuandmeid juhusliku või ebaseadusliku salvestamise, muutmise või kustutamise eest (IKS § 25).

Avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) 5.peatükis on reguleeritud piiratud juurdepääsuga teabega seonduv. AvTS § 35 lg 1 sätestab teabevaldaja kohustuse tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks muuhulgas ka teabe, mis sisaldab delikaatseid isikuandmeid (AvTS § 35 lg 1 p 11); teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatust (AvTS § 35 lg 1 p 12); teabe, mis sisaldab perekonnaelu üksikasju kirjeldavaid andmeid (AvTS § 35 lg 1 p 13); teabe sotsiaalabi või sotsiaalteenuste osutamise taotlemise kohta (AvTS § 35 lg 1 p 14); teabe, mis kirjeldab isiku vaimseid või füüsilisi kannatusi (AvTS § 35 lg 1 p 15).

AvTS § 41 lõikest 2 tuleneb, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistatud dokumendile või dokumendi kogumile tuleb teha suurtähtedega märge «ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS» või kasutada selle lühendit AK. Märkele tuleb lisada ka teabevaldaja nimi, juurdepääsupiirangu alus, lõpptähtpäev ja vormistamise kuupäev.

14. Leian, et Tahkuranna Vallavalitsuses ei ole järgitud isikuandmete kaitse seadusest ja avaliku teabe seadusest tulenevaid nõudeid ning seetõttu soovitan edaspidiselt neid nõudeid järgida.

Tutvunud kontrollkäigul ilmnenud rikkumistega, olen seisukohal, et Tahkuranna Vallavalitsuse tegevus isikute pöördumiste menetlemisel ei ole mitmetel juhtudel olnud vastavuses põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtte ning hea halduse tavaga.

-

¹⁵ Vt veel teabe asutusesiseseks tunnistamise aluseid AvTS §-s 35.

Loodan, et Teie ametkonnal on võimalik edasises tegevuses pöörata senisest enam tähelepanu isikute pöördumiste menetlemisele. Tänan veel kord Teie ametkonda koostöö eest kontrollkäigu läbiviimisel ning soovin Teile jõudu ja edu.

Lugupidamise ja parimate soovidega

/allkirjastatud digitaalselt

Indrek Teder